



## מילואים

### הַלְבוֹת שֶׁבֶת סִימָן תַּג תֵּד

#### המשך מעמוד הקודם

בשבת יזה הכסא של אליהו הנביא, וכן לבקש אליהו מלאך הברית עמוד על ימיני וכו', והלא אינו בא בשבת מחוץ לתחום.

וביאר, שאליהו הנביא יש בו בחינת אדם ובחינת מלאך, וכאשר מתגלה הוא בעולם הזה כשהוא מתלבש בגופו, אז הוא בבחינת אדם ומחויב במצוות ואינו יכול לבא מחוץ לתחום, ולכן לעתיד לבא שיגיע לירושלים וללשכת הגזית לא יוכל לבוא בשבת, כיון שגופו נמצא בגן עדן התחתון וכשיבא יצטרך ללכת מרחק י"ב מיל על הקרקע ולא מלמעלה למטה. אך בבואו לברית מילה שהוא בא בתורת מלאך שאינו מצווה בשמירת שבת, ועוד, שיוורד הוא מלמעלה למטה, בזה לא שייך איסור תחומין.

[משנ"ב ס"ק ט]

אין רוצה לומר שנקנס בסיפיה בשבת<sup>(11)</sup>.

(11) ואם נכנס לספינה בערב שבת ושהה בה בבין השמשות, התבאר לעיל (סי' רמח ס"ק כב) שמותר לו לצאת ממנה לאחר מכן ולהכנס אליה שוב בשבת. ומי' אחר שירד ממנה אין לו אלא ד' אמות, אלא אם כן נכנסה הספינה לעיר, שאז כל העיר כד' אמותיו.

## הַלְבוֹת שֶׁבֶת סִימָן תַּה

#### המשך מעמוד ער

[משנ"ב ס"ק יז]

הרי היא קלה כקציע אמות<sup>(12)</sup>, וכדלקמה בקציע<sup>(13)</sup>.

(13) והטעם לזה כתב להלן (ס"ק לח), שכיון ששבת באויר מחיצותיה מבעוד יום הרי היא לו כד' אמות. ומי' אין לו ממנה אלפיים אמה לכל רוח, כמו שכתב להלן (ס"ק מא).

(14) ובביה"ל שם (ד"ה אם) הביא בשם הבית מאיר, שיש לדון האם צריך שתהיה העיר מוקפת מחיצות דוקא, או שכל שנכנס לעיר ששבת בה בבין השמשות מותר לו להלך את כולה אף שהיא רשות הרים, ולהלן (שם) תבואר מסקנת דבריו.

[שעה"צ ס"ק יז]

ועין עוד ציור בקנן-אקבע<sup>(15)</sup>.

(15) שכתב שם, שאם היתה הספינה בבין השמשות למטה מי' טפחים, ונכנס לקנות בה שביתה מערב שבת וישב בה בשבת, מבואר בש"ע לעיל (סי' רמח ס"ג) שמותר לו אף להפליג בה בשבת, ואם חזרה לאחוריה ונכנסה לתחומה הראשון, הרי הוא חוזר לדיון תחומה הראשון כיון שיצא בהיתר.

אסור לו לצאת משם אף אם יצא בדרך דתיר למעלה מי' טפחים, ולא נאמר להקל בספק במקום שיש חזקה.

[משנ"ב ס"ק ו]

רוצה לומר, על-ידי צמודים<sup>(9)</sup>.

(9) אבל בנוסע בספינה למעלה מעשרה טפחים, מקילים גם חוץ לי"ב מיל, כמבואר להלן (ס"ק ח).

[משנ"ב ס"ק ז]

אפלו בלמעלה מעשרה<sup>(10)</sup>.

(10) וכן מצינו שאליהו הנביא אינו בא בשבת. וכתב המג"א (סי' רצה ס"ק ב) שהטעם בכך משום שכשהתחום הוא יותר מי"ב מיל נאמר איסור תחומין גם למעלה מי' טפחים. וביאר הפמ"ג (א"א שם), שהרי הרקיע רחוק מן הארץ מהלך חמש מאות שנה, וזה ודאי יותר מי"ב מיל. אכן בשבת חתם סופר (חי' סי' צח) הקשה על זה, שמדידת התחום אינה נעשית מלמעלה למטה אלא על פני הארץ. ועוד, שאם אכן אין אליהו יכול לבא בשבת, כיצד נוהגים המוהלים לומר אף

[משנ"ב ס"ק טו]

אפלו ארבע אמות<sup>(11)</sup>.

(10) הגאון יעקב (עירובין מה, ב ד"ה איבעיא לן) כתב, שיש להסתפק בדיון חפציו שנשארו בעיר, אם דינם כרגלי הבעלים ואי אפשר להוציאם מהעיר, או שמאחר שבכניסת השבת היו להם אלפיים אמה לכל רוח, אומרים 'שבת כיון שהותרה הותרה'.

(11) ואם הוציאם בשבת ודיה יום טוב אחר השבת, כתב המג"א (סי' תר ס"ק ה) שביום טוב מותר לו להלך אלפיים אמה ממקומו, שכיון ששתי קדושות הן אינו נדון אחר התחום שהיה לו בבין השמשות של השבת, אלא קונה שביתה ליום טוב בבין השמשות שלו.

[משנ"ב שם]

עין לעיל בסימן שצו בה"ה<sup>(12)</sup>.

(12) שם התבאר שיש לו ד' אמות לכל רוח ואלכסונו [בשיעור ה' אמות וג' חומשין]. והחז"ק (א"ח סי' קי ס"ק כד) הוסיף, שיכול לברר כיוון הריבוע לאיזה צד שירצה ואינו צריך להיות לריבוע העולם.

## הַלְבוֹת עֲרוּבֵי תְּחוּמֵינִי סִימָן תַּה

#### המשך מעמוד 550

[ביה"ל ד"ה ויאמר]

והאמירה מקצב<sup>(31)</sup>.

(31) בספר נתיבות שבת (פמ"ז ס"ק נח) כתב, שמי' משמע שאם שלח קטן להניחו ואמר בעל הבית 'בהדין עירובא', אין העירוב חל. וטעם הדבר כתב שם, שדעת המשגיב [שהיא דעת רש"י] שגם ההנחה לשם עירוב צריכה להיות על ידי בן דעת ולא די באמירה של בעל הבית, ולכן אין הקטן יכול להניחו אלא על ידי שיתנו לאחר והוא יניחנו. וראה מה שכתבנו להלן סי' תטו ס"ק כג, מה שנתבאר שם על פי דברי הביה"ל כאן, שאין צריך אמירה דוקא בשעת הנחת העירוב. ומדברי הראשונים בסוגיא מוכח, שאם המשלח אמר שהפת תהיה לצורך עירוב

[משנ"ב ס"ק מא]

ולא אפליי למקני שבייתה<sup>(30)</sup>.

(30) ואם קטן שנדהה בן י"ג שנה ביום השבת הניח את העירוב, כתב בשו"ת אמרי יושר (ח"א סי' יא) שאף שקניית העירוב חלה עם כניסת השבת ובשעה זו הוא כבר גדול, מי' חסרה האמירה, כיון שבערב שבת עדיין היה קטן. אכן אם אחר שהניח הקטן את העירוב יאמר הגדול 'בזה העירוב יהא מותר לי להלך', הרי זה מועיל, שכיון שסופו להגדיל בשבת נמצא שחלות השביתה היא מכח גדול ומועיל העירוב. אמנם על הגדול לברוק שאכן הונח העירוב במקום ההוא, משום שקטן אינו נאמן על הדבר.

## הלכות ערובי תחומין סימן תט

### המשך מעמוד הקודם

הגדול הוא אם אמר קודם שהקטן הניח. אולם הפמ"ג (א"א סי' טז) כתב, שאף לדעת רש"י יכול להניח את העירוב על ידי קטן אם בעל הבית יאמר שיהיה לשם עירוב, וכן כתב בחידושי אבן העזר (לדף לא).

לאחר שהקטן הניח מועיל, והיינו משום שאמירת בעל הבית לאחר שכבר הפת מונחת חשובה כמו שקובעה ומניחה לשם עירוב, ובפרט אם בעל הבית יודע היכן היא מונחת. וכל מה שכתבנו שאין מועיל אמירת

## הלכות ערובי תחומין סימן תיא תיב תיג

### המשך מעמוד רעח

#### [משנ"ב שם]

דקשנותן ערוב משלש בשביל כלם צריך לזכות מתחלה על-ידי אחרים.

(2) והמניח עירוב לצורך הרבים לכמה שבתות, ובכל שבת הולכים אנשים אחרים, ורצוה לזכות להם רק למשך זמן קצוב כגון לשבת זו בלבד ובמוצאי שבת יחזור העירוב להיות שלו, כדי שיוכל בשבת הבאה להקנות את העירוב לאחרים, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ו סי' מד סי' א) שנחלקו האחרונים בעיקר הדין אם צריך העירוב להיות שלו בקנין גמור, שהעצי אלמוגים (סי' שפ"ו סי' כב) כתב שצריך לקנות את העירוב בקנין גמור, ואילו ההעמק שאלה (סי' קלב עמ' צד) כתב שאין צריך שתהיה הפת שלו בקנין גמור ופירות, אלא די בכך שיש לו זכות שלא יוכל אחר לעכב עליו [אם ירצה לאוכלה].

וכתב השבט הלוי שם, שיש לזון לפי הדעה שצריך שיהיה העירוב קנין בקנין גמור, האם די שיקנה קנין לזמן, או שצריך לקנות קנין לעולם, ואם כן כשמכח לאחר צריך המזכה לחזור ולזכות על ידי מעשה קנין כדי ששוב יהיה שלו, והביא שנחלקו בזה הפוסקים. אבל לפי סברת ההעמק שאלה שאין צריך קנין גמור, ודאי שגם בחזרתו אינו צריך לחזור ולזכות על ידי מעשה קנין, ובשו"ת שבט הלוי שם נטה להכריע למעשה שאין צריך לקנות את העירוב בקנין לעולם, והמזכה אינו צריך לחזור ולזכות בו על ידי מעשה קנין.

הענינה למעשה כתב בשו"ת חתם סופר (שם), שהמנהג בפרנקפורט להניח הבית של תבלין, שיש בה הרבה שיעורים של שתי סעודות בתבלין, שיספיקו לכל ההולכים.

משום שאחר שנאסר עליו לילך למקום עירובו יש רק ספק אחד אם מותר הוא לביתו או אסור לגמרי, ולענין זה בודאי נאמר ספק דרבנן לקולא ונלהלכה נחלקו בזה הש"ך והפרי"ח, שדעת הש"ך (כללי ספק ספיקא אות ב) שנקטים שאין אומרים ספק דרבנן לקולא נגד חזקת איסור, והפרי"ח (שם) נחלק עליו.

ולכאורה לפי טעמו של הערוך השלחן שהובא בהערה הקודמת, היה לנו לומר שיקנה על כל פנים את תחום ביתו, כיון שבדאי אם היתה מתגלה הטעות היתה דעתו לקנות את שביתת ביתו. אבל לפי טעם המהרש"א אינו קונה את תחום ביתו, שכיון שאחד מן העירובין חל אלא שאין אנו יודעים איזה מהם, אין לומר שדעתו על תחום ביתו.

## סימן תיג

### דין המערב לרבים

#### [משנ"ב ס"ק א]

צריך לומר בפשט שפנייתו, שהוא מניח לשם ערוב לכל בני העיר.

(1) נוסח האמירה במניח לרבים, כתב בשו"ת חתם סופר (ח"א אור"ח סי' צג) שמי שרצה לזכות את הרבים, יניח בתחלת השנה ויזכה על ידי אחר לכל בני עירו ולכל העתידים לדור בעיר, ויודיע על כך בבית הכנסת [כדי שידעו כל הקהל לפני השבת שזיכו עבורם]. כמו שעושים בעירובי חצרות בערב פסח, ואז בכל שבת ושבת יש ביריה לכל אחד מהם אם ירצה לסמוך על עירוב זה או לא. והבאים לתוך העיר באמצע השנה, צריך להודיעם קודם השבת הראשונה שכך מנהג העיר.

## הלכות ערובי תחומין סימן תמו

### המשך מעמוד 558

#### [משנ"ב שם]

וספקא לקלא<sup>(12)</sup>.

(12) והטעם שאין אומרים בזה עד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתר, ויאסר ללכת מחמת הספק כדין דבר שיש לו מתירין שנאמר מספק גם באיסור מדרבנן, כתב הרעק"א (דרוש וחידוש מערכה ד ד"ה והנה היה מקום) לדון, שדבר שיש לו מתירין לא נאמר אלא בדבר שאפשר לעשותו רק פעם אחת, כגון אכילת דבר שהיום יש ספק אם מותר לאוכלו ומחר בודאי מותר, שאומרים לאדם עד שתאכלנו באיסור המתן למחר ואוכל אותו בהיתר, אבל מעשה שאפשר לעשותו גם היום וגם מחר, כמו הליכה למקום שהוא רחוק יותר מאלפיים, אינו נחשב דבר שיש לו מתירין. אולם בחידושי לשו"ע (א"ח סי' שח ס"ז) נקט, שגם במעשה שאפשר לעשותו גם בשבת וגם אחר השבת כגון טלטול מוקצה, נאמר הכלל של דבר שיש לו מתירין, ובביה"ל (שם) ד"ה מבעוד יום) העתיק דבריו [וכן משמע לכאורה בבית מאיר (סי' תרפח ס"ד) במו"מ שם עם הרעק"א]. וראה עוד מה שכתבנו בביה"ל לעיל סי' שח שם ד"ה מבעוד יום בענין זה.

#### [משנ"ב ס"ק ט]

ואם ערב וכדו<sup>(10)</sup>.

(10) ואם ספק בידו אם עדיין הוא בין השמשות או שהוא כבר לילה, כתב בביה"ל לעיל (סי' רס"א סי' ד"ה ערובי) לענין הברכה שודאי לא יברך, ולענין אם מועיל העירוב נטה להחמיר.

#### [משנ"ב שם]

משום דאסור תחומין הוא דרבנן<sup>(11)</sup>.

(11) ואף שיש לאיסור תחומין אסמכתא מן התורה [כמו שנתבאר לעיל סי' ח], ומצינו בכמה מקומות שכשיש אסמכתא חשובה לדין דרבנן דינו כדין תורה ואין מקילים בו בספיקות. כתב הפמ"ג (פתיחה כוללת ח"א אות כא) שמתחילת תקנת תחומין התנו רבנן להקל בזה, כמבואר במשנה (עירובין נח, ב) שאפילו עבד ושפחה נאמנים לומר עד כאן תחום שבת, לפי שלא אמרו חכמים את הדבר להחמיר אלא להקל. והקשה על דברי עצמו, שבגמרא (שבת לד, א) משמע, שהטעם שמועיל עירוב בבין השמשות הוא משום הדין הרגיל של ספיקא דרבנן לקולא.

# הַלְכוּת עֲרוּבֵי תְּחוּמֵינִי סִימָן תט

## ביאורים ומוספים

### [משנב ס"ק נא]

וְצִירֵי הַשְּׁלִיחַ לומר בְּשֶׁתֶּת הַנֶּחֱת הָעָרוֹב<sup>(32)</sup>.

שמואל שאמנם אינו רשאי ללכת מהאילן עד לביתו, אבל אל תחת האילן רשאי ללכת.

והנה בדברי רב נאמרו שני חידושים. א. שאם לא סיים את מקומו לא קנה תחת האילן. ב. שהפסיד עקב כך גם את שביבתו רגליו, ואינו יכול לזוז ממקומו. ונחלקו הראשונים במה נחלק שמואל על רב.

שיטת רש"י (שם ד"ה ושמואל אמר) ששמואל מסכים עם רב בדין השני שכשלא קנה תחת האילן הפסיד הכל ואינו יכול לזוז ממקומו, ונחלק עליו בדין הראשון, שלדעתו יכול לקנות תחת האילן אף אם לא ציין באלו ארבע אמות שתחת האילן הוא חפץ לשבות, ומה שאמר שרשאי ללכת עד האילן ואינו יכול ללכת לביתו, מדובר באופן שהשטח שתחת האילן מקצתו היה בתוך אלפיים לביתו ומקצתו האחר רחוק יותר מאלפיים מביתו, ולכן כיון שאין אנו יודעים היכן קנה שביבתו תחת האילן, מחמירים אנו עליו מספק, ורשאי ללכת רק עד מקום שכל האילן בתוך אלפיים שלו, ולביתו שנמצא רחוק יותר מאלפיים ממקצת האילן אינו יכול ללכת.

והרמב"ם (פ"ו מהל' עירובין ה"ה, על פי דברי המגיד משנה שם) פירש, ששמואל מסכים עם רב בדין הראשון שכשלא סיים ד' אמות תחת האילן לא קנה כלל שביבתו תחת האילן, ונחלק עליו בדין השני, שלדעתו לעולם אינו מפסיד את שביבתו רגליו.

[ולשון שני הובא ברש"י (שם), שקנה מספק תחת האילן או במקום רגליו, ויש לו ממה נפשך את התחום המשותף שביניהם, וכתב הביה"ל (ד"ה וכן) שכן דעת ר"ח והר"ף].

עוד אמרו בגמרא שם (נא, א) שהאומר שביטתי תחת אילן פלוני, צריך שיוכל להגיע למקום האילן מבעד יום, אבל אם אינו יכול להגיע אליו, לא קנה שביבתו תחתיו. ולפי הדברים האמורים, גם בזה יש חילוק בין שיטת רש"י לבין שיטת הרמב"ם, שלדעת רש"י איבד גם את שביבתו רגליו ואינו יכול לזוז ממקומו, כיון שעקר דעתו מלשבות במקומו, ולדעת הרמב"ם לא הפסיד את שביבתו רגליו.

### [משנב ס"ק נח]

דִּהְקִילוּ לָבָא בְּדִרְבָּה<sup>(36)</sup>.

<sup>(36)</sup> ולענין אם יכול לומר שביטתי במקום פלוני בזמן שהוא מהלך, כתב המאירי (עירובין מט, ב ד"ה ורב חסדא) שנחלקו המפרשים בדבר, יש אומרים שכמו שהמהלך לא קנה במקומו, כך אינו יכול להחיל קנין שביבתו במקום אחר, ויש חולקים. ופסק המאירי, שצריך לעמוד בשעה שאומר תהא שביטתי תחת האילן. [ונראה מה שכתבנו לעיל ס"ק כז שהראשונים נחלקו בגוף הדין האם מהלך קונה שביבתו].

### [משנב ס"ק נט]

דִּרְבִּין שְׁקִיָּה וְכוּלָּהּ<sup>(37)</sup> לְהִגְיֵעַ שָׁם<sup>(38)</sup> עַל-יְדֵי רִיצָה<sup>(39)</sup> מִבְּעוֹד יוֹם<sup>(40)</sup>.

<sup>(37)</sup> ואם אמר תהא שביטתי תחת האילן במקום שאינו יכול להגיע אליו עד בין השמשות, ואחר כך הודמן לו סוס והגיע למקום קרוב יותר שממנו יוכל להגיע למקום השביטה עד בין השמשות, כתב **המשך בעמוד הבא**

<sup>(32)</sup> ולענין מי שביטו בקצה התחום ובעת הוא עומד בעיר ורוצה לזכות לאחר אוכל שביטו לשם עירוב, הביא בשו"ת מהרש"ם (ח"ב סי' לו) מדברי שו"ת חיים שאל (ח"א סי' כט) שאסר לעשות עירובי תבשילין באופן כזה, מפני נסח האמירה 'בהדין עירובא', שמשמע שצריך לאחוז את העירוב בידו בשעת האמירה. ועיקר הד"ט (סי' כד אות ח) למד מדבריו, שכן הוא הדין גם בעירובי תחומין. ולפי דבריהם כיון שפת העירוב אינה מונחת לא לפני בעל הבית ולא לפני שלוחו, אי אפשר לערב. וכתב המהרש"ם, שאף שיש לפקפק במה שכתב שאף בעירובי תחומין האמירה מעכבת, מ"מ הנוסח בודאי אינו מעכב, ומ"מ קשה להקל נגד הגדולים הנ"ל.

### [שעה"צ ס"ק מט]

הָכָא עֲדִין, דְּכִינּוּ דְסִמָּךְ עֲצָמוֹ עַל הַשְּׁלִיחַ נִחָא לָהּ בְּכָל מְקוֹם שְׁעָרָבָה<sup>(33)</sup>.

<sup>(33)</sup> ויש חילוק בין אם חל העירוב מטעם זה לבין אם חל מטעם ברירה, וכמו שכתב האמרי בינה (ריני שבת סי' לה) באופן שהמשלח יאמר שאין נוח לו בעירוב זה ורוצה להישאר בשביבתו ביתו, שאם הוא מטעם ברירה יהיה רשאי לברר ששביבתו בביתו, אבל לפי הטעם שסמך על השליח הרי זה קונה בתורת ודאי כפי שעשה השליח.

ולפי זה כתב לישב את קושיית הפמ"ג, שבודאי לא מדובר כאן בשוטה שיסמוך על עירוב השליח בכל מקום שיניח, אלא שדעתו היתה שיברר אחר כך להיכן עירב, ואם יתרצה בכך יעיל עירובו ואם לא מ"מ לא יפסיד את שביבתו ביתו, ולכן הדין תלוי בברירה. ומ"מ לענין הלכה נשאר בצ"ע אם יוכל המשלח לבטל את העירוב ולהישאר בשביבתו ביתו.

### [משנב ס"ק נה]

שְׁשֻנָּה מִדְּעַת מְשַׁלְחוֹ וְצִקָר הַשְּׁלִיחָה<sup>(34)</sup>.

<sup>(34)</sup> ואם שינה רק מעט מדעת משלחו, כגון שאמר לו לערב ביין ועירב ביין מבושל, כתב התוספת שבת (ס"ק כז) שהעירוב מועיל. וכן בכל שינוי שדרך השליח לשנות כשלא ימצא את שביקש המשלח, וכמבואר בשו"ע (יו"ד סי' רזו ס"ח). הרי זה בכלל מה שביקש המשלח ואינו נחשב שינוי, וחל העירוב [ונראה סוגיית הגמרא נדרים נד, ב, וצ"ע].

### [שו"ע ס"א]

מִי שֶׁבָּא בְּדִרְבָּה<sup>(35)</sup>.

<sup>(35)</sup> לבאר סעיף זה יש להקדים את דברי הגמרא והפוסקים.

שנינו בעירובין (מט, ב) "מי שבא בדרך וחשכה לו, והיה מכיר אילן או גדר ואמר שביטתי תחתיו, לא אמר כלום [כיון שלא ציין במדויק באלו ד' אמות רוצה לשבות]. שביטתי בעיקרו, מהלך ממקום רגליו ועד עיקרו אלפיים אמה, ומעיקרו ועד ביתו אלפיים אמה, נמצא מהלך משחשיכה ארבעת אלפים אמה".

ובגמרא נחלקו רב ושמואל מה הכוונה ברישא ש'לא אמר כלום'. דעת רב שהפסיד את מקומו, וגם תחת האילן לא קנה. ודעת

## רעו באר הגולה

ב בְּרִיתָא שְׁם נ'  
ג בְּרִיתָא גִּטִּין ס"ה  
ו וְכַרְבָּנָן כְּאוֹקִימָתָא  
ז זָבָה ד' מִשְׁנָה  
ח חֲרוּבִין מ"ט ה שְׁם  
ט טְמֵאָה ג"א וְכֵאִיקָא  
י יִמְרֵי קִשָּׁם רְבָא  
יא יִשְׁם בְּמִשְׁנָה מ"ט

## פאר הייט

(ח) **שליחותו.** ואפלו באסור דאורייתא, ובגזון שיש מכשול למשלח אם לא יצעה שליחותו כגון הקא, אבל האומר לשלוחו צא ותרם ומצא תרם אין חזקתו תרם, דאין השליח חושש לתרם. כי אם לא ימצא התרומה אצל הכרי ידע המשלח שאינו תרם, ואם יכין חישתין שהשליח לא תרם ואיש אחר תרם,

**פֶּאוֹר הַלֵּכָה**

המחבר העתיק זה מלשון הטור ומשמע דצריך דוקא שיראה ששמן לו, משאר פוסקים הנקב"ם ונש"י ורבנו יוחנן והרא"י וצבדתי הקדוש מברך דבזה שראה שהגיע אצלו סגר, דמשמע תזקה שליט עושה שליחתו אמרין שבודאי קבל ממנו והניח לשם צדוק, וכן מובח להלן מלשון השי"ס דמקשה לרדקא לא שדיל מבה, ומשני וצדוק עושה שליחתו, ומובח דמשמע זה אמרין דבדאי שקיל מנה. וברך מצאתי שהעיר בזה באליה דבה ונהרשלוש וגאון יעקב, ואמנם צריך עיון על הטור מאין הוציא לשונו, ובצעמו כחב בפרקים שלו כפרוש על הפוסקים נה"ל: \* **ומכיר אילן או גדר**, אבל אם אינו מכיר שום מקום<sup>(4)</sup> ואמר סתם שביחתי בסוף אלפים מילא<sup>(5)</sup>, לא מנהי לא לדעה ראשונה, וכן מובח ממעשה דנף שם צמוד ב: א) אם אינו מכיר וכך ואמר שביחתי בקומי וכך, שם, וכן פסקו פל האחרונים: \* **בסוף אלפים אמה**, מלשון זה משמע דוקא אם היה בשעת אמירה תוף אלפים לעקר של אילן, אבל אם היה יתר מאלפים, אין דבשעה שקדש היום הגיע בגלגלי לתוף אלפים, וגם אם ירדן משעת אמירה יכול להגיע לעקר של אילן קדם שחשבה, לא מהני. וכן מלשון הרמב"ם משמע דאפילו אם בשעת אמירה היה יתר מאלפים לעקר של אילן, כיון דבשעה שקדש היום הגיע בגלגלי לתוף אלפים, וגם דאם היה רץ משעת אמירה היה יכול להגיע עד עקר של אילן קדם שחשבה, מהני אמירה למספר ביתימיה, עין שם שצדק הלכה כהרמב"ם\*: \* **מבדע יום**, ואם יכול להגיע בסיוע השמש או מהני דריבך, דמספר יומי ומעט בפלגתא מברך לקמן בסיוע חטו ספיף ג, והמחבר מלמד שפיקא נגט:

מקום השבייתה בתל שהוא גבוה עשרה טפחים או בכקעה שהיא עמקה עשרה טפחים, עד בית סאתים נחשבת כלה כארבע אמות ויש לו מאותו מקום ולהלן אלפים אמה [נגמרא]: (נז) 'שבייתיה תחמיו בעקרו'. של אילן, לאפוקי אם אמר סתם 'שבייתיה תחמיו', שהוא כולל גם תחת הענפים, אפלו אם כל האילן הוא בתוך שער אלפים אמה ממקום עמידתו, לא יהיה לו מן האילן והלאה אלפים אמה שלמים כי אם פחות מזה, ויכולקמה: (נח) קנה שבייתה. באמירה בעלמא, דהקילו לבא בדרבנן<sup>36</sup>, ויכולקמה בספיעי' יג: (נט) מתר לילך לשם בנחת. והוא הדין (ג) דמתר לישב במקומו ויליך לשם למחר ואלפים אמה למקום האילן ואלפים אמהה מן עקרו של האילן והלאה, דכיון שהיה יכול<sup>37</sup> להגיע שם<sup>38</sup> על-ידי רצעה<sup>39</sup> מבועד יום<sup>40</sup>, מהני דבדור לקנות שם שבייתה אף שאינו הולך עכשו לשם: (ס) ודוקא שיחד וכר'. ורצה לומר, דאפלו היכא שיכול להגיע שם מבועד יום לא מהני אלא בשיחד וכר'. והנה ר"ל חדש המתברר כנה דבר על מה שכתב בריש הסעף, וכוננו כאלו אמר: ודוקא באפן ששינו שצאמר 'שבייתיה בעקרו', שיחד כנה המקום לשבייתה, וזה המקום היה בתוך אלפים, אבל אם לא יחד המקום תחמיו ואין כל האילן בתוך אלפים אמה קנה שם שבייתה,

## שַׁעַר הַצִּיּוֹן

[illegible]